

Energigemenskaper i Danmark och Sverige:

Utredning, implementering och uppskalning

GRÖN OMSTÄLLNING
I FLERBOSTADSHUS

 Sustainable
Business Hub

Interreg

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Öresund-Kattegat-Skagerrak

Publikationen har utarbetats inom ramen för:

Interreg ÖKS-projektet *"Grön Omställning i Flerbostadshus"*

Författare:

Alice Petersson, projektleder, Sustainable Business Hub.

Charlotte Bundhund, projektleder, Gate 21.

Med bidrag från:

Åsa Stridfeldt, energistrateg, ÖrebroBostäder.

Steen Gravenslund Olesen, seniorprojektleder, SustainSolutions.

Claus Melvej Ascanius, seniorkommunikationskonsulent, Gate 21.

Kathrine Breinstrup Butler, energiingeniør, Boligselskabet Sjælland.

Den danska casen baseras på en analys från SustainSolutions, utförd av:

Peter Garlet Rank og Steen Gravenslund Olesen.

Utgiven:

April 2025

Innehåll

Introduktion.....	3
Energigemenskaper i Sverige och Danmark.....	3
Introduktion till case i Danmark: Potentialanalys av en energigemenskap	4
Introduktion till Case i Sverige: Implementering av energigemenskap	4
Cases i Danmark och Sverige	5
Case 1: Analys. Vilka ekonomiska och strategiska fördelar kan en energigemenskap skapa för ett allmännyttigt bostadsbolag?.....	5
Case 2: Implementering. Hur realiserar visionen för en energigemenskap i ett stadsområde?	11
Jämförelse av cases i Danmark och Sverige.....	16
Vad kan Danmark lära sig av Sverige?.....	21
Vad kan Sverige lära sig av Danmark?.....	21
Gemensamma rekommendationer	22
Ekonomisk och teknisk utredning av en energigemenskap.....	22
Så här implementerar vi fler energigemenskaper i praktiken.....	25
Sammanfattning av rekommendationer	28

Introduktion

Energigemenskaper i Sverige och Danmark

Ökad medvetenhet och kunskap om energigemenskaper är avgörande för att fler fastighetsägare och energiaktörer ska dra nytta av potentialen i lokal energidelning. Ett viktigt steg är att tydliggöra möjligheterna med implementeringen av en energigemenskap. Implementering innebär också ofta nya arbetssätt och tankesätt, med nya samarbeten mellan aktörer. I denna rapport beskriver vi med hjälp av två cases från Sverige och Danmark: Hur implementerar man en energigemenskap, och vad kan man få ut av det?

Energigemenskaper är ett framväxande koncept som kan spela en central roll i omställningen till ett mer hållbart, prisvänligt och flexibelt energisystem för fastighetsägare och boende. Genom lokala system för energidelning och lagring, lokal energiproduktion och konsumtion, erbjuder energigemenskaper en möjlighet att decentralisera energiförsörjningen och öka möjligheterna för flexibel energianvändning. Denna rapport är skriven i projektet *Grön Omställning i Flerbostadshus*, ett gränsöverskridande samarbete mellan Skåne och Danmark genom Interreg ÖKS programmet.

Introduktion till case i Danmark: Potentialanalys av en energigemenskap

Bostadsorganisationer har en stor potential i den gröna omställningen, men energigemenskaper är fortfarande komplexa att etablera i befintligt bostadsbestånd i Danmark. Därför finns ett behov av konkreta fallstudier och dokumentation som kan stödja beslut och minska osäkerheten.

Boligselskabet Sjælland undersöker, med utgångspunkt i energikartläggningar och renoveringsplaner, potentialen för en energigemenskap i caset "Trekanten" i Roskilde. Caset omfattar tre bostadsavdelningar, Roskilde Kongrescenter och boligselskabets kontorsbyggnad och ger insikt i de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för en möjlig affärsmodell i befintliga bebyggelser.

Introduktion till Case i Sverige: Implementering av energigemenskap

I Sverige kom nya regler och skattetolkningar under 2024 som förtydligade de ekonomiska möjligheterna för energigemenskaper. Genom de nya reglerna är det i Sverige tillåtet att dela energi skattefritt mellan fastigheter i en energigemenskap via ett parallellt nät. Detta har möjliggjort utvecklingen av energigemenskapen Tamarinden, där flera fastighetsägare i ett nytt stadsområde i Örebro kan dela energi mellan varandras byggnader och fastigheter.

Detta case beskriver hur bostadsbolag, kommun, energibolag och byggaktörer effektivt samarbetade för att realisera Tamarinden och hur de fick igenom ändringar i svenska Skatteverkets tolkning av elskatteregler.

Cases i Danmark och Sverige

Case 1: Analys. Vilka ekonomiska och strategiska fördelar kan en energigemenskap skapa för ett allmännyttigt bostadsbolag?

Boligselskabet Sjælland utgör ett intressant case i arbetet med energigemenskaper i den allmännyttiga bostadssektorn, eftersom energirenovering och energiledning redan är djupt förankrade i organisationens strategiska praxis. Energigemenskaper blir särskilt relevanta när de kan kopplas till boligselskabets drift och renoveringsplanering och därmed bli en skalbar del av en samlad energistrategi snarare än ett enskilt projekt.

Som en del av ett av Danmarks största bostadsenergitjek har Boligselskabet Sjælland genomfört både en systematisk energikartläggning och tagit fram en helhetsplan i fyra av bolagets cirka 130 bostadsavdelningar i syfte att identifiera och realisera de energitiltag som faktiskt är lönsamma på den enskilda fastigheten, och som samtidigt kan genomföras effektivt i stor skala.¹ Totalt arbetas det för närvarande med helhetsplaner eller större renoveringsplaner (t.ex. energikartläggningar) i 30 avdelningar. Energikartläggningen omfattar en genomgång av en fastighets energianvändning och skick med fokus på att identifiera besparingsmöjligheter.

Utöver den teoretiska analysen baseras energikartläggningarna även på en fysisk genomgång av fastigheten, en dialog med driftspersonal om avdelningens skick – som sträcker sig bortom enbart en ögonblicksbild – samt input om projekt i pipelinen och ekonomi från PPV-planen (planerat och periodiskt underhåll).

Kartläggningen ligger till grund för ett flertal energiprojekt i både större och mindre omfattning samt ett mål om betydande energibesparingar och förbättringar.² I anslutning till arbetet har potentialen för att etablera en energigemenskap för Trekanten i Roskilde analyserats av Sustain.³ Simuleringen av den potentiella energigemenskaper i Trekanten omfattar en samling aktörer: tre bostadsavdelningar, Roskilde Kongrescenter och Boligselskabet Sjællands kontorsbyggnad.

Caset belyser:

- Hur business casen för en energigemenskap kan se ut i befintligt bostadsbestånd
- Hur energigemenskaper kan skapa största möjliga värde i befintliga flerbostadshus i syfte att stärka hållbarhet, energistrategi och energianvändning samt ekonomisk robusthet i byggnadsportföljer?

Trekanten med tre bostadsavdelningar (Boligselskabet Sjælland) och Roskilde Kongrescenter.

Metod och datagrundlag

Analysen bedömer potentialen för en energigemenskap i Trekanten bestående av gemensamma takbaserade solcellsanläggningar, gemensamma stationära batterier för lagring och aktiv styrning i syfte att optimera tariffer samt möjlig leverans av systemtjänster och leverans av grön el till de förbrukare i området som väljer medlemskap. Laddning och urladdning av elbilar ingår i analysen.

Datagrundlaget består av timupplösta elförbrukningsdata från 2024 (54 % av områdets förbrukning), offentliga register och konservativa antaganden för den privata elförbrukningen. Den totala elförbrukningen i Trekanten år 2024 har utifrån detta beräknats till cirka 2,5 GWh.⁴

Nätförhållanden har kartlagts via elinstallatör och Cerius-Radius, men utan belastningsdata på transformatornivå, varför eventuella behov av nätförstärkning behöver klarläggas i en senare fas.

Solcellspotentialen har bedömts genom GIS-analys av taktytor med konservativa utnyttjandegrader (70 % för plana tak, 80 % för lutande tak). Simuleringar har genomförts i EnergyPro, medan den samlade ekonomin och slutanvändarekonomin har beräknats i ett separat analysverktyg utvecklat av Sustain. Analysen baseras på dynamisk optimering av batterierna i förhållande till spotpriser, lokal kollektiv tariff och samtidighet. Batterierna spelar därmed en aktiv roll i att optimera både drift och ekonomi.

Det är viktigt att vara uppmärksam på att den angivna återbetalningstiden är beräknad som en enkel återbetalningstid före finansiering, vilket är standardpraxis. I den samlade slutanvändarekonomin har däremot elpriser inklusive finansiering över 30 år via realkredit (bolånefinansiering) inkluderats. Det innebär att investering, drift, underhåll och reinvesteringar, inklusive utbyte av växelriktare och övriga komponenter, ingår i beräkningen över hela anläggningens livslängd.

Självförsörjningsgrad och systemoptimering

Analysen visar att Trekanten rymmer en betydande teknisk potential för en energigemenskap i befintligt bostadsbestånd.⁵ Kartläggningen av taktytor pekar på att solceller kan installeras på cirka 3 800 m², motsvarande en installerad effekt på omkring 850 kWp, kombinerat med ett stationärt batterilager på 960 kWh. Sammantaget förväntas lösningen producera cirka 700 MWh elektricitet årligen.

Med en total elförbrukning på cirka 2,5 GWh/år kan energigemenskapen täcka omkring 32–34 % av förbrukningen utan elbilar, visar den avancerade EnergyPRO-analysen. Samtidigt visar analysen att den ekonomiskt optimala driften innebär att omkring 4 % av elproduktionen säljs utanför energigemenskapen som en del av en aktiv användning av batterierna. Detta återspeglar ett effektivt samspel mellan lokal produktion, förbrukning och lagring.

Vid inkludering av elbilar minskar den relativa självförsörjningsgraden, eftersom den totala elförbrukningen ökar medan produktionen är oförändrad. För att undvika onödiga tariffkostnader är det avgörande att analysera samspelet mellan elproduktion och -förbrukning, så att överskottsel i så stor utsträckning som möjligt används lokalt i stället för att delas utanför energigemenskapens medlemsområde. Batterierna styrs så att laddning och urladdning sker på ett sätt där energigemenskapens medlemmar sammantaget får största möjliga nytta.

Ekonomisk robusthet

Den totala investeringen uppskattas till cirka 8,2 miljoner kronor inklusive moms, och den enkla återbetalningstiden har beräknats till 9 år. Investeringen finansieras genom betalning för delad egenproduktion och medlemsavgifter, som betalas av de enskilda medlemmarna i energigemenskapen. Det föreslås en modell där alla typer av deltagare betalar en proportionellt lika stor medlemsavgift. Rapporten pekar dessutom på en ytterligare ekonomisk potential genom systemtjänster via batterier. Dessa intäkter är dock inte inkluderade i resultaten och representerar därmed en potentiell uppsida, dock med osäkerhet.

Vid full anslutning kan energigemenskapen ge en samlad årlig besparing på cirka 220 000 kronor, motsvarande omkring 6 % i genomsnitt för deltagarna. Denna besparing har beräknats inklusive medlemsavgifter, som täcker finansiering och drift av den gemensamma investeringen. Före inkludering av medlemsavgifter är det resulterande elpriset för den enskilde cirka 30 % lägre, vilket illustrerar den underliggande ekonomiska potentialen i lokal produktion och delning av elektricitet.

För användarna i området är den samlade ekonomiska effekten måttlig, med en genomsnittlig besparing på omkring 6 %. En proportionellt stor andel av elförbrukningen täcks av lokalt producerad el, vilket minskar exponeringen mot variabla elpriser och tariffer och i högre grad ersätter dem med kända, gemensamma kostnader. Det ökar robustheten och minskar sårbarheten för framtida prisvariationer.⁶

Även om analysen visar att energigemenskaper i Danmark i allmännyttiga bostadsbolag inte nödvändigtvis ger stora direkta ekonomiska vinster för den enskilda boende, bör värdet därför förstås bredare än den direkta ekonomiska vinsten. För de boende kan energigemenskaper ge större förutsägbarhet och trygghet i stället för exponering mot fluktuerande elpriser, ökad transparens och inflytande över gemensamma investeringar och fördelning samt bättre boendekomfort genom energireoveringar. Samtidigt kan energigemenskaper stärka upplevelsen av lokal klimatinsats och gemensamt ägande av den gröna omställningen.⁷⁸

Lokal kollektiv tarifiering

Från 2026 kan energigemenskaper i Danmark ingå i en lokal kollektiv tariffmodell hos elnätbolagen, som belönar samordnad, lokal produktion och lokal användning, vilket med rätt styrning kan leda till reducerade nättariffer när elektricitet produceras och används inom samma nätstation i lågspänningsnätet (10/0,4 kV).⁹ För att kunna utnyttja den lokala kollektiva tarifieringsmetoden är det viktigt att ha en god teknisk lösning med möjlighet att löpande styra laddning och urladdning av batterier samt eventuell nedreglering av solcellsanläggningarna för att just uppnå en låg belastning på elnätet. Det är detta som gör det möjligt att uppnå en ekonomisk fördel med lokal kollektiv tarifiering.

Samtidigt är möjligheterna till lägre tariffer vid lokal elutväxling fortsatt beroende av mätpunkts- och nätstationsstrukturen i Danmark. I praktiken innebär det att tariffvinster typiskt sett endast uppstår när energigemenskaper kan organiseras inom en avgränsad lokal nätstruktur och en gemensam (virtuell) mätpunkt.¹⁰ Modellen kan förbättra ekonomin i mindre solcells- och vindprojekt och stärka incitamenten att organisera sig i energigemenskaper.¹¹

Värdet av lokalt producerad (och lagrad) el och flexibilitet

Värdet av lokalt producerad hållbar energi kan vara svårt att entydigt kvantifiera, särskilt i en dansk kontext där en stor del av elproduktionen redan är förnybar. År 2023 kom cirka 63 % av Danmarks elproduktion från sol och vind, vilket kan göra de direkta CO₂-vinsterna från lokal solcellsproduktion mindre tydliga än i länder med mer fossil elproduktion.¹² Samtidigt behöver byggnadsägare i allt högre grad dokumentera klimatpåverkan genom livscykelanalyser, där även produktionens och

---

materialens klimatavtryck, inklusive för teknologier som solceller, ingår, vilket kan dra ned det samlade CO₂-resultatet.¹³

För energigemenskaper i befintligt bostadsbestånd ligger värdet därför i hög grad i att bidra med flexibilitet, inte bara i lokal elproduktion. Flexibilitet och lokala lagringslösningar kan skapa samhällsekonomiskt värde eftersom de minskar behovet av att bygga ut elnätet med nya kablar, transformatorstationer och kapacitetsförstärkningar och därmed sänker de totala systemkostnaderna.¹⁴ Detta är ekonomiskt väsentligt eftersom nätförstärkning ofta drivs av ett fåtal timmar med hög belastning, där nätet dimensioneras efter toppar snarare än genomsnittlig förbrukning.¹⁵¹⁶ International Energy Agency framhåller just att förbruksflexibilitet kan minska toppbelastningar, reducera behovet av utbyggnad och förbättra utnyttjandet av befintlig nät- och produktionskapacitet.¹⁷

Genom att flytta förbrukning och lagra lokal produktion kan energigemenskapen avlasta distributionsnätet, vilket skapar systemvärde. En del av denna flexibilitet kan i princip omsättas till privatekonomiskt värde genom ersättning för balansering och andra systemtjänster. Potentialen är dock osäker och beror på marknadsdesign, tillgång till data och styrning samt den regulatoriska utvecklingen. Det är därför ändamålsenligt att bedöma robustheten i affärsmodellen utan att vara beroende av intäkter från systemtjänster.

Case 2: Implementering. Hur realiseras visionen för en energigemenskap i ett stadsområde?

Energilösningen i Tamarinden

Den nya stadsdelen Tamarinden består av 800 bostäder och flera verksamhetslokaler, och byggs av fyra byggbolag med olika fastighetsägare. Bostadshusen i området kopplas samman i ett energisystem där man producerar, lagrar och delar energi – både värme och el. Ett gemensamt system för styrning gör det möjligt att kapa effekttoppar och fördela energin efter behov. Tamarinden är en pilot för hur ÖrebroBostäder kan koppla ihop befintliga delar av staden i en form av stadsautomation, där forskningsinstitutet RISE bidragit med processledning och ett vetenskapligt förhållningssätt.

Kvarteret hade första inflytt under årsskiftet 2024-2025 och är under uppbyggnad under närmsta åren. En energigemenskap har etablerats, men för att komma dit krävdes samarbete, övertygelse och gemensamma tydliga mål, och att vissa nationella regler skulle omtolkas i Sverige.

Caset från Tamarinden beskriver:

- Hur samverkade aktörer i etableringen och bevarade målet att skapa en energigemenskap?
- Hur fick ÖrebroBostäder igenom förändringar i hur energigemenskaper beskattas?

Det nya kvarteret Tamarinden byggs i Örebro som en energigemenskap.

Ledning och samverkan

Resan mot att realisera en energigemenskap började med att bostadsbolaget ÖrebroBostäder och Örebro kommun kom överens om att man ville utveckla en pionjär-energigemenskap i byggandet av det nya bostadsområdet Tamarinden. Beslutet föregicks av många år av visionärt energiarbete hos ÖrebroBostäder, som redan låg långt fram inom digitalisering, energieffektivisering och öppna standarder med egenutvecklade datasystem. ÖrebroBostäder har satt i system att testa energilösningar i pilotprojekt och sedan skala upp lösningar i resten av sina byggnader, och att bygga upp egna modulära datalösningar istället för att köpa in dem från leverantörer. Detta har gett dem stor insikt i data och energiflöden, och förberett dem väl för att utveckla en energigemenskap.

Visionsbyggande tillsammans

I planeringen för en energigemenskap beslutade Örebro kommun, E.ON och ÖrebroBostäder att man behövde klara mål som alla aktörer i utvecklingen av energigemenskapen skulle arbeta mot. Man tog därför fram en vision för att reducera, producera, lagra och dela energi i området. Visionen inkluderade påverkansarbete för att förändra juridiska förutsättningar för energigemenskaper; ÖrebroBostäder utvecklade först en teknisk lösning och sedan arbetade man för att få tillstånd.¹⁸

De lokala aktörerna var trots visionen ovana vid att samverka i en gränsöverskridande konstellation som förde samman energidelning med fastighetsutveckling, och därför fanns en oro hos projektledningen att kapaciteten för energidelning skulle förhandlas bort i byggprocesserna. För att möjliggöra visionen av en energigemenskap krävdes därför tydliga mål och god kontinuerlig samverkan för energidelning mellan alla parter och genom hela utvecklingsprocessen.¹⁹

Gemensam arbetsprocess

Processerna i utvecklingen av kvarteret Tamarinden involverade Örebro kommun, ÖrebroBostäder (kommunal fastighetsägare), fyra privata fastighetsägare, E.ON (nätägare), samt flera byggaktörer och entreprenörer. Man tog fram en formell samverkansprocess för att fördela beslutsansvar och styra diskussioner mellan aktörerna genom tillstånds- och byggfasen. Örebro kommun blev processledare för energisamverkansprocessen och de fem byggaktörerna i området fick 1/5

beslutsmandat var. Arbetet i energisamverkansprocessen bedrevs i fem arbetsströmmar baserat på visionen för området, och varje arbetsström hade återkommande samverkansmöten.²⁰

Følgende arbeidsstrømme blev etableret i planlægnings- og arbejdsprocessen for at sikre fremdrift i overensstemmelse med visionen:

- Elsystem
- Värmesystem
- Informationsplattform
- Marknads- och optimeringsmodell²¹

Ny tolkning av lagstiftning genom påverkansarbete

Ett centralt ekonomiskt hinder för energigemenskaper var att Skatteverket ansåg att energigemenskapers elproduktion skulle beskattas, eftersom solcellsanläggningar på fastigheterna som bands samman med ett parallellt nät tolkades som en gemensam anläggning över gränsvärdet på 500 kW för skattefri el. Tamarinden-projektet menade att separata installationer inte är en gemensam anläggning, och drev därför en domstolstvist för att få skattefri el i energigemenskaper.²²

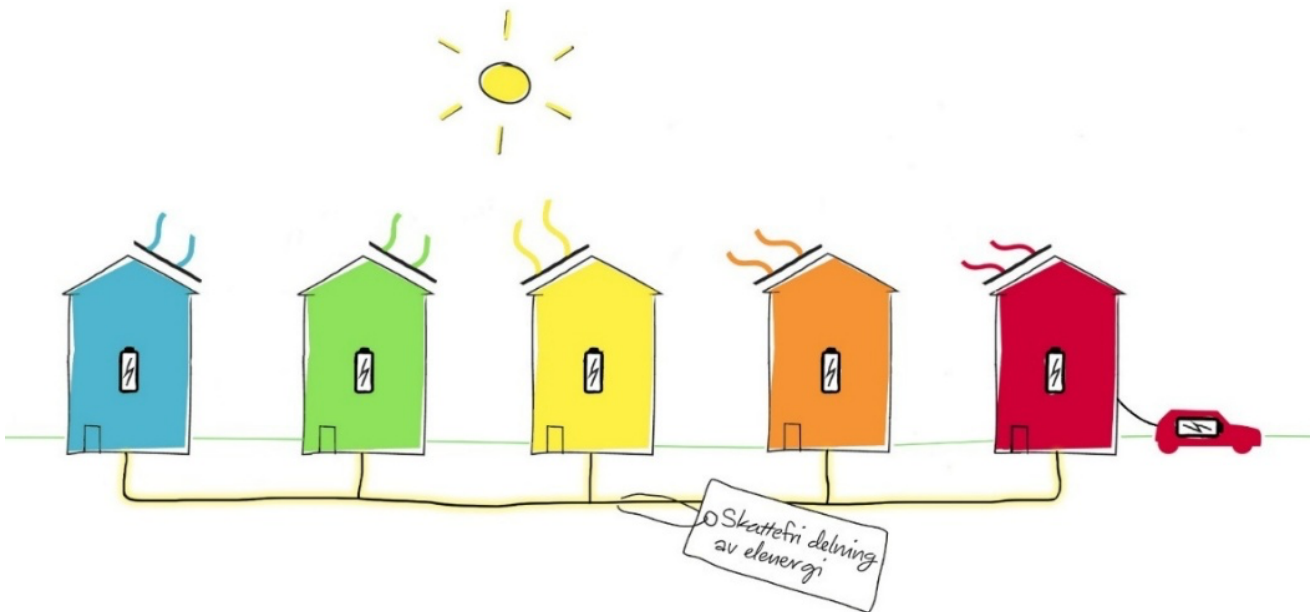
Skattetvisten gick upp till Högsta Förvaltningsdomstolen ([HFD 2024 not. 55](#)), som beslutade till fördel för Tamarinden. Domstolen bedömde att ett parallellt nät visserligen fördelar el mellan anläggningar, men är inte en del av själva solcellsanläggningen. Beslutet innebär att energigemenskaper sedan 2024 kan dela energi skattefritt mellan fastigheter i hela Sverige.

Förändringen föregicks av stort påverkansarbete från branschen. ÖrebroBostäder och Örebro Kommun samarbetade med branschorganisationerna Fastighetsägarna och Sveriges Allmännyttan genom att arrangera nationella debatter för beslutsfattare, och ÖrebroBostäder bjöd in Skatteverket på studiebesök. Man pekade bland annat på att lokal energidelning som ger ökad energieffektivitet kunde ge samhällsekonomisk vinst genom att minska behovet av stora investeringar i transmissionsnätet.²³ En viktig påverkan var också EU:s direktiv som kräver att medlemsstater ska möjliggöra utvecklingen av energigemenskaper.²⁴

Nätägarens roll i Tamarinden

I samarbetet har nätägaren E.ON framför allt medverkat i dialoger. Eftersom projektet inte fick tillstånd av E.ON att dela el via det allmänna elnätet, valde Tamarinden att bygga ett parallellt eget nät. För projektet var det ändå viktigt att ha ett starkt samarbete med nätägaren i staden för att bygga en gemensam vision och förståelse.

E.ON fann nytta i att vara involverade och såg potentiella affärsmodeller på flexmarknaden, men såg de med osäkerhet på hur energigemenskaper som bredare trend kan påverka elnätets stabilitet. De undrade även om alla aktörer kommer att ha kompetens för att underhålla egna parallella nät om det blir en vanligare trend framöver, eftersom man historiskt såg problem med bristande underhåll när fastighetsägare byggt egna fjärrvärmenät.²⁵

Skatterättsnämnden i Sverige beslutade att el som delas lokalt mellan fastigheter inte ska beskattas.

Illustration av ÖrebroBostäder.

Fortsatt drift av energigemenskaper

Energigemenskaper på stadsdelsnivå är fortfarande nytt i Sverige, och det förs diskussioner om hur den fortsatta driften av energigemenskapen ska gå till. Är det bättre att ha kvar kommunen som projektledare för driften, eller är det bättre om det tas över av någon av fastighetsägarna i området? Nätägarna och bostadsbolagen överväger också långsiktiga svårigheter som hur man ska se till att driften håller hög nivå när byggnader eller lägenheter säljs, eller bostadsrättsföreningar får nya styrelser.

Vad händer när eldsjälar försvinner i förvaltningen? Här behöver man åter arbeta tillsammans för att hitta rutiner och processer som håller över tid. Värdet som energigemenskaper skapar – i form av sparade energikostnader, medvetenhet hos boende och marknadsföring för bostadsområdet - kräver aktiv förvaltning för att upprätthållas över tid.

Idag arbetar ÖrebroBostäder i projektet *Grön Omställning i Flerbostadshus* med att integrera sitt energiarbete i hela stadens förvaltning. I sju arbetsgrupper samlas deras energistrateger med driftchefer, förvaltare och områdeschefer under 2025-2026 för att integrera smarta energilösningar i hela stadens drift. På så vis ser man till att fler i personalen förstår och drar nytta av tekniken som ligger bakom bland annat energigemenskaper.

Jämförelse av cases i Danmark och Sverige

Hinder och möjligheter

Hinder för energigemenskaper i Sverige är inte tekniska, då åtminstone större aktörer kan tekniken och vet hur den ska implementeras. Utmaningen är kompetensmässig, juridisk och ekonomisk. Längre var det i Sverige juridiskt oklart hur fastighetsägare fick göra med energigemenskaper. Genom föregångare som ÖrebroBostäder har detta till större del klarats upp.

I Sverige är energigemenskaper idag tekniskt och juridiskt möjliga och kan vara ekonomiskt fördelaktiga. Policyutmaningen består snarare av förhållningssätt hos intressenter. I Danmark är energigemenskaper också tekniskt och juridiskt möjliga, och utbredningen beror i hög grad på ramvillkor såsom tariffstruktur, nätanslutningsförhållanden samt aktörernas incitament, praxis och kultur inom organisationer.

Nedan beskrivs grundläggande slutsatser i jämförelsen mellan länderna.

Ämne	Danmark	Sverige
<i>Lagstiftning, ekonomi och parallella nät</i>	Parallella elnät utanför det kollektiva nätet är i princip inte tillåtna. El delas främst via det kollektiva nätet, vilket skapar tariff- och avräkningsmässiga barriärer. Från 2026 införs lokal kollektiv tariffmodell, som kan förbättra ekonomin inom avgränsade nätområden.	Tillåter parallella elnät inom energigemenskaper, vilket möjliggör skattefri el och stor rådighet över implementeringen. Energidelning via kollektiva nät eller virtuella nät är möjlig men ovanlig på grund av bristande incitament hos nätägare.
<i>Dialog med hyresgäster</i>	Dialog och boendeinvolvering är centralt och ofta avgörande. Hyresgäster har fritt leverantörsväl samtidigt som investeringar finansieras kollektivt, vilket kräver transparens, legitimitet och boendedemokratiska beslut.	EU-rätt stärker nu hyresgästers rätt till fritt val av elleverantör. Kommunikation blir viktigare framåt, men ses inte som ett avgörande hinder då den boende bär kostnaden för till exempel tilldragna ledningar om de väljer att inte delta i energigemenskaper.
<i>Dialog med elnätsbolag och energiförhandlare</i>	Tidig och strukturerad dialog med nätbolag är praxis och avgörande. Nätbolag bidrar med kapacitetsbedömning och kan möjliggöra flexibilitet som minskar behov av nätutbyggnad.	Nätägare är ofta involverade men erbjuder sällan sina elnät till energigemenskaper. Energigemenskaper bygger därför parallella nät, vilket ökar kostnaden. Nu utreder flera nätägare olika affärsmodeller för virtuella nät.

Skillnader i lagstiftning om energidelning och parallella nät i Sverige och Danmark

I Sverige finns tre möjligheter: att dela energi i det kollektiva nätet med tillåtelse från nätägaren, att bygga nya parallella nät för att dela energi mellan byggnader och fastigheter i energigemenskapen, eller att etablera virtuella nät. Genom att bygga parallella nät möjliggörs skattefri el i energigemenskapen. Att nyttja det kollektiva nätet får man sällan tillstånd till av nätägaren, och virtuella nät, som delar energi på det kollektiva elnätet med avräkning på elmätaren, måste etableras av nätägaren. Av dessa skäl är parallella nät absolut vanligast för energigemenskaper – det ger störst kontroll och störst ekonomiska fördelar.²⁶ Flera nätägare utreder nu olika affärsmodeller för virtuella nät som därför kan få en större potential i framtiden, trots att det inte ger samma skattefördelar som parallella nät.

I Danmark är det som utgångspunkt en grundregel att elektricitet transporteras genom det kollektiva elförsörjningsnätet, och att distribution endast får hanteras av lokala nätbolag med tillstånd att äga och driva distributionsnät.²⁷ Det innebär att parallella elnät utanför det kollektiva nätet som utgångspunkt inte är tillåtna, och att energidelning utan användning av det kollektiva nätet endast kan ske inom snäva ramar, typiskt inom samma förbrukningspunkt.²⁸ Denna modell innebär att danska energigemenskaper i högre grad möter tariff- och avräkningsbarriärer, att produktion, lagring och förbrukning i mindre utsträckning kan optimeras på gemenskapsnivå, och att organisering och avräkning i högre grad måste hanteras via nätbolag och det kollektiva nätet, vilket ökar beroendet av nätbolagens ramar och praxis.

Dialog med elnätsbolag och energiförhandlare i Danmark och Sverige

Nätägare i Sverige är inte alltid positivt inställda till en storskalig utveckling av energigemenskaper, då de är oroliga för påverkan på elnätets stabilitet och kan hamna i en form av konkurrenssituation i det svenska nätmarknadssystemet. Det är möjligt att utveckla energigemenskaper i befintliga nät, men nätägare saknar incitament för att tillåta det. Därför brukar svenska energigemenskaper etablera och drifva egna parallella nät, vilket medför kostnader och kompetensbehov.

Erfarenheter från etablering av energigemenskaper i nya stadsutvecklingsområden i Danmark, däribland Fælledby Energigemenskap, visar att tidig dialog med elnätsbolag är en av de viktigaste

förutsättningarna för att säkerställa de mest fördelaktiga möjligheterna i fråga om etablering, nätanslutning och dimensionering.

I befintligt bostadsbestånd är behovet av tidig dialog med elnätsbolaget lika viktigt som i nyproduktion – även om nätanslutningen redan är fastställd. Elnätsbolaget kan bidra med en bedömning av den lokala nätkapaciteten och klargöra om det finns behov av utbyggnad eller förstärkning av nätet vid etablering av produktion, lagring eller ökad elförbrukning.²⁹ Samtidigt kan dialogen bidra till att klargöra i vilken utsträckning en energigemenskap, genom samordnad samtidighet, flexibilitet och lokal användning av egenproduktion, kan bidra till att minska belastningen på nätet och därmed minska behovet av nätutbyggnad samt ge möjlighet för bostadsbolaget att erbjuda och dra nytta av systemtjänster till elnätet.³⁰

Dialog med hyresgäster i Danmark och Sverige

Fram till nyligen har fastighetsägare i Sverige inte behövt godkännande från hyresgäster för att implementera en energigemenskap. Detta kan förändras med EU:s elmarknadsdirektiv om öppenhet på elmarknaderna, som utretts av Energimarknadsinspektionen (*Energidelning Ei R2025:01*). De drar slutsatsen att alla hyresgäster har rätt till fritt val av elleverantör i Sverige - de kan inte tvingas att köpa energigemenskapens el, men elanvändaren får betala kostnaden för att ha en annan leverantör. Den boende står då själv för kostnaden för att dra in extra elledningar. Med denna tolkning lär kommunikation till boende bli en viktigare del av processen för energigemenskaper i Sverige, men inte bli ett stort hinder för implementering.

Vid etablering av energigemenskaper i bostadsorganisationers fastigheter är en tidig, tydlig och kontinuerlig dialog med de boende avgörande för projektets framgång. Dialog och boendeinvolvering bör värderas i nivå med teknik, juridik och finansiering.

I Danmark har konsumenter fritt val av elleverantör, vilket innebär att boende i princip både kan välja att ansluta sig till eller avstå från att ta emot el från energigemenskapen, även om investeringar i till exempel solceller, batterier eller byggnadsoptimeringar ofta finansieras kollektivt via hyran och därmed delas av alla.³¹ Asymmetrin i att alla är med och betalar, men inte nödvändigtvis får del av vinsterna, gör boendeinvolvering central för att säkerställa legitimitet, förståelse och stöd för projektets ekonomiska logik och fördelningseffekter. I den allmännyttiga sektorn vilar större förändringar på boendedemokratiska beslutsprocesser, och erfarenheter visar att boende som involveras tidigt i högre grad upplever ägarskap och tillit till projektet och dess konsekvenser.³²

Därför bör dialogen inte enbart bestå av information, utan även av involvering, där farhågor, frågor och principer för transparens, delaktighet och rättvisa kan klargöras gemensamt.³³ Som en del av Interreg ÖKS-projektet *Grön Omställning av Flerbostadshus* arbetar Boligselskabet Sjælland med hur en välfungerande process för boendeinvolvering kan utformas och genomföras i ett danskt allmännyttigt bostadsbolag.

Vad kan Danmark lära sig av Sverige?

Skalning av energigemenskaper kräver först och främst att incitamentsstrukturen för byggnads- och bostadsaktörer är tydlig: det måste löna sig att investera i lokal produktion, lagring och delning, och vinsterna måste vara förutsägbara.

De svenska erfarenheterna visar att när ramarna ger reella ekonomiska fördelar och mindre administrativ friktion blir energigemenskaper ett strategiskt val snarare än ett pilotprojekt. Samtidigt visar Tamarinden-caset värdet av policyförändringar som skapar tydlighet i nät och ekonomi/skatter. I Sverige stärktes möjligheterna när det kom en tydligare juridisk och skattemässig klarhet, vilket gjorde det mer förutsägbart att dela energi mellan fastigheter i en energigemenskap. Detta minskar investeringsrisken och gör det lättare att bygga en robust affärsmodell.

Den viktigaste lärdomen är därför behovet av stabila och tydliga ramvillkor som går att lita på: när regler och avräkningsprinciper förändras löpande blir affärsmodellen ständigt osäker, med följden att aktörer tvekar. Mer långsiktiga och entydiga ramar är en förutsättning för att energigemenskaper ska kunna skalas från enskilda projekt till en integrerad del av energisystemet.

Vad kan Sverige lära sig av Danmark?

Från Danmark kan man lära sig av arbetssätt som ser energigemenskaper som en del av den sociala dimensionen i den gröna omställningen. Energiomställning handlar inte bara om teknik, utan om delaktighet, demokrati och lokal utveckling. När t.ex. hyresgäster ges reell anknytning till utvecklingen av lokal energidelning så ökar både acceptansen för nya lösningar och viljan att bidra med data och förändrade beteenden.

Den sociala dimensionen omfattar också att inkludera fler i driftorganisationen – driftpersonal, områdeschefer och anställda ute i stadsområdet, inte bara energiingenjörer och ledningen hos bostadsägarna. Även här behöver man driva dialog för att sprida förståelse för och stödja implementering av energigemenskaper och ny energiteknik i det dagliga arbetet.

Gemensamma rekommendationer

Ekonomisk och teknisk utredning av en energigemenskap

Timing och samordning av investeringar

Tidpunkten för etablering av en energigemenskap är avgörande för både ekonomi och genomförbarhet. Det kan med fördel arbetas vidare med utvecklingen av modeller som kan stödja rätt timing för etablering av energigemenskaper i samband med planerade renoveringar, energikartläggningar och utbyte av tekniska installationer.

Genom att samordna energigemenskaper med övriga åtgärder kan man konkret spara på till exempel uppsättning av byggställningar, tillstånd och godkännanden, samtidigt som det skapas förutsättningar för en mer enhetlig och konstruktiv dialog och involvering av de boende. Sammantaget kan detta minska transaktionskostnader och stärka både den ekonomiska och organisatoriska hållbarheten.³⁴ Det är lättast att implementera en energigemenskap i nyproduktion, där infrastrukturen och avtalen mellan aktörerna är på plats från start.

För att säkerställa optimal timing av en helhetsplan är det viktigt att ta hänsyn till att installation av solceller kräver tidig planering av el- och nätanslutning och därmed kräver en extra tidsmässig buffert för genomförande.³⁵

Långsiktig ekonomi och strategiskt värde i energigemenskaper

Den ekonomiska hållbarheten är en central faktor för etablering och utveckling av energigemenskaper. För att få en rättvisande bild av investeringscaset är det inte tillräckligt att enbart fokusera på den enkla återbetalningstiden. Affärsmodellen bör i stället utgå från ett långsiktigt perspektiv, där perioden efter återbetalning inkluderas systematiskt.

Här är det viktigt att ta hänsyn till solcellernas förväntade livslängd samt löpande kostnader för drift, underhåll och eventuella reparationer. Ett sådant helhetsorienterat angreppssätt synliggör den faktiska ekonomin och investeringsprofilen, inklusive hur avkastning och kostnader utvecklas över tid. Samtidigt ger det ett bättre underlag för att bedöma risker, till exempel relaterade till förändringar i elpriser, tariffer, reglering eller teknikutveckling. I fallstudien för Trekanten återspeglas detta i den beräknade besparingen per deltagare i energigemenskapan, som baseras på ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv där exempelvis livslängd och driftkostnader ingår.

Ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv öppnar också för strategiska överväganden kring hur överskott eller besparingar från energigemenskapan kan återinvesteras. Det kan till exempel vara i lösningar för energilagring, energieffektiviseringar eller andra gemensamma lösningar som stärker både ekonomin och robustheten i gemenskapen.

När energigemenskapan betraktas som en del av en samlad helhetsplan blir det möjligt att samordna investeringar över byggnader, energisystem och organisatoriska ramar. Detta kan bidra till bättre resursutnyttjande, ökat lokalt värdeskapande och en mer resilient energiinfrastruktur, där produktion, lagring och förbrukning i högre grad optimeras samlat.

Fördelning av vinster i komplexa aktörssamarbeten

Energigemenskaper kännetecknas av att flera olika aktörer ingår i ett nära samspel, till exempel fastighetsägare, boende, elnätbolag och teknikleverantörer. Denna komplexitet skapar inte bara nya möjligheter, utan ställer också högre krav på hur vinster och risker fördelas på ett sätt som upplevs som rättvist och skapar incitament för deltagande.

Ett centralt exempel är Vehicle-to-Grid (V2G), där flera aktörer bidrar med sina respektive resurser och investeringar. Även om dubbelriktad laddning av elbilar ännu inte är fullt utbredd, kan det vara

---

ändamålsenligt att redan tidigt i processen förbereda den nödvändiga infrastrukturen. Det kan bland annat omfatta dimensionering av elinstallationer, förberedelse av kabeldragning, val av laddlösningar med framtida V2G-kompatibilitet samt tidig dialog med elnätsbolaget om ramar för mätning och avräkning.

Samtidigt är det avgörande att tidigt ta ställning till hur vinster och kostnader ska fördelas mellan de involverade aktörerna. Utan tydliga principer riskerar investeringscaset att bli orealistiskt eller sakna stöd. Till exempel kan ett elbilsbatteri normalt inte ställas kostnadsfritt till förfogande för gemenskapen, eftersom det medför slitage och avskrivning för ägaren. På motsvarande sätt behöver det klargöras hur investeringar i och drift av gemensam infrastruktur, såsom laddstationer och styrsystem, ska finansieras och avräknas.

Så här implementerar vi fler energigemenskaper i praktiken

Utveckla kompetenser, modeller och samarbeten tidigt

I framtidens energisystem lär det bli svårare för enskilda aktörer att agera på egen hand; energiproducenter och konsumenter blir i allt högre grad integrerade och påverkar varandra på marknaden. Detta innebär att lagar och regler, samverkan mellan datasystem och aktörer, och affärsmodeller på energimarknaden genomgår en period av skiften och förhandlingar. Det är då viktigt att hitta nya samarbetsformer, ha tydlig ledning och tänka långsiktigt. Det har visat sig vara fördelaktigt om projektsamarbetet kan samordnas av en central aktör såsom kommunen, som har ett långsiktigt och tvärsektoriellt samhällsperspektiv.

Vid en storskalig implementering hamnar energibolagen i en konkurrenssituation gentemot bostadsbolagen i energiproduktion och nätanvändning, vilket försvårar nödvändiga samarbeten som annars kan främja systemeffektivisering och flexibilitet mellan bostäders energiförbrukning och energibolagens produktion. Här krävs att alla aktörer har en vilja att mötas, se gemensamma mål och testa nya lösningar tillsammans, både i implementeringen och i den fortsatta driften. Ett sätt att arbeta med sådana förutsättningar är att koalitionen etablerar tidig kontakt med nätägaren för att ha en god dialog och hitta möjligheter för samarbete.

Genomför systemanalyser som utgångspunkt för nya lösningar

Genom att integrera förnybara energikällor och energilagring kan energigemenskaper bidra till att balansera utbud och efterfrågan i realtid, vilket potentiellt kan minska belastningen på det nationella distributionsnätet. Å andra sidan kan ett stort inflöde av decentraliserad energiproduktion potentiellt öka instabiliteten i elnätet. Storskaliga systemanalyser behövs för att bättre förstå hur en större spridning av energigemenskaper kan påverka energisystemet, men sådana analyser kräver också att nya lösningar testas och implementeras i praktiken. Alla slutsatser kan inte dras i teorin.

Säkerställ reglering och för dialog med beslutsfattare

Det är viktigt att hålla sig uppdaterad om existerande och kommande nationella och europeiska lagar och beslut. Det är också viktigt att lagstiftare och beslutsfattare skapar tydliga ramar för vad som är tillåtet och inte tillåtet inom energigemenskaper. I dag upplever Danmark många förändringar i ramvillkoren, vilket skapar osäkerhet kring business case och gör aktörer tveksamma till att investera i energigemenskaper. Till exempel har Boligselskabet Sjælland, efter starten av Interreg ÖKS-projektet Grön omställning i flerbostadshus, upplevt förändringar i regleringen som innebär att de inte har haft möjlighet att dela el över fastighetsgränser.

En enskild avdelning i Boligselskabet Sjælland kan mycket väl vara fördelad över flera fastigheter, eftersom avdelningarna ofta omfattar flera byggnader. Byggnaderna har olika egenskaper, såsom taklutning, orientering och andra förhållanden som påverkar solcellsproduktionen. Samtidigt kan förbrukningsmönstren variera mellan olika typer av byggnader.

I Trekanten ingår till exempel både ett kongresscenter, en kontorsbyggnad och bostadsavdelningar, och just samspelet mellan dessa olika förbrukningsmönster kan vara en styrka i en energigemenskap. Det innebär samtidigt att det är problematiskt att energidelning över fastighetsgränser fortfarande är begränsad i Danmark, eftersom det minskar möjligheten att utnyttja de komplementära produktions- och förbrukningsmönstren i en energigemenskap.

I Sverige har nya beslut, såsom skattefri energidelning, gjort business caset tydligare sedan 2024, men det kommer nu också ny EU-lagstiftning.

Ofta är det lättare för beslutsfattare att bedöma vad som är tillåtet eller lämpligt när de får se framgångsrika exempel som kan skapa värde för samhället. I Sverige rådde länge oklarhet om vad som var tillåtet inom energigemenskaper, tills Tamarinden-koalitionen tog frågan om skattefri delad el till domstol och fick ett tydliggörande beslut efter samverkan med beslutsfattare och marknaden.

Det krävs alltså frontrunners för att visa vad som är möjligt.

Skala upp, kommunicera och dela de goda lösningarna

Det är viktigt att skala upp smarta lösningar i fler delar av energisystemet och fastighetsbeståndet för att effektivisera energianvändningen, sänka energipriserna och minska belastningen belastningen på det nationella elnätet. Därför är det viktigt att berätta om sina lösningar och lärdomar för andra inom energi- och fastighetsbranschen.

ÖrebroBostäder har blivit kända för Tamarinden och har inspirerat fastighetsbolag och lagstiftare nationellt, till stor del eftersom de har tydligt och enkelt kommunicerat hur de arbetar och varför det är framgångsrikt. Deras framgång i att driva på lag- och skatteförändringar beror också på att de bjuder in myndigheter och beslutsfattare till dialog och förklarar hur de kan möjliggöra energieffektivisering i svenska byggnader genom att ändra utdaterade regler och tolkningar.

Kommunikation om satsningarna man gör är viktigt, men också att skala upp smarta lösningar till fler fastigheter och nybyggnadsområden, och se till att kompetensen för digital teknik sprids i verksamheten. När pilotprojekten är framgångsrika bör man så långt det är rimligt överföra lösningar till sina övriga byggnader och stadsprojekt, vilket kräver långsiktiga strategiska drivkrafter.

Sammanfattning av rekommendationer

1. **Bygg kompetens och samarbeten.**

Etablera tvärfunktionella team mellan fastighetsägare, energibolag, kommun och leverantörer och formulera en tydlig vision för satsningen.

2. **Prioritera grundlig förundersökning och planering.**

Kartlägg tekniska, ekonomiska och juridiska förutsättningar. Överväg vilka kompetenser som krävs och om det finns behov av arbete kring policy eller planeringsprocesser.

3. **Inled dialog tidigt med nätägare, boende och myndigheter.**

Genom att säkerställa tidig involvering av boende och myndigheter samt dialog med nätägare om anslutning, regler och tillstånd minskas risken för förseningar senare i processen.

4. **Fastställ ekonomiska principer.**

Bestäm tidigt hur kostnader, vinster och betalning ska fördelas mellan deltagarna.

5. **Samordna investeringar med byggprojekt.**

Tidsanpassa energigemenskapens investeringar med renoveringar, nybyggnation och tekniska uppgraderingar som ändå ska genomföras.

6. **Implementera tekniska lösningar som stödjer ökad flexibilitet.**

Integrera lokal produktion, lagring och styrning; möjliggör framtida lösningar som Vehicle to Grid (V2G).

7. **Genomför ett pilotprojekt och analysera systemeffekter.**

Testa lösningar i praktiken och utvärdera påverkan på energikostnader, energiförbrukning och gemensamt lärande från samarbetet.

8. **Skala upp och kommunicera**

Utvidga framgångsrika lösningar till fler byggnader och projekt, och dela lärdomar internt och externt.

---

¹ Danmarks største boligenergitjek er på vej. (2026). BygTek.dk.

<https://bygtek.dk/artikel/byggeri/danmarks-stoerste-boligenergitjek-er-paa-vej>

² Danmarks største boligenergitjek er på vej. (2026). BygTek.dk.

<https://bygtek.dk/artikel/byggeri/danmarks-stoerste-boligenergitjek-er-paa-vej>

³ SustainSolutions. (2026). *Avanceret analyse i EnergyPRO*. [https://g21dk.sharepoint.com/sites/Gnomstillingietageboliger-Projektsekretariatet/Shared%20Documents/Projektsekretariatet/5_AP2%20Etagbygninger%20som%20producent%20af%20b%C3%A6redygtig%20energi/2.1%20Bygningen%20som%20del%20af%20et%20energif%C3%A6lleskab/Simulering%20af%20energif%C3%A6lleskab%20hos%20BoSj%20\(Trekanden\)%20ved%20Sustain/I1386-LBOSJ-Bilag%20til%20Rapporten%20Potentiale%20for%20Energif%C3%A6lleskab%20i%20Trekanten_SGO,%2026.3.2026.pdf](https://g21dk.sharepoint.com/sites/Gnomstillingietageboliger-Projektsekretariatet/Shared%20Documents/Projektsekretariatet/5_AP2%20Etagbygninger%20som%20producent%20af%20b%C3%A6redygtig%20energi/2.1%20Bygningen%20som%20del%20af%20et%20energif%C3%A6lleskab/Simulering%20af%20energif%C3%A6lleskab%20hos%20BoSj%20(Trekanden)%20ved%20Sustain/I1386-LBOSJ-Bilag%20til%20Rapporten%20Potentiale%20for%20Energif%C3%A6lleskab%20i%20Trekanten_SGO,%2026.3.2026.pdf)

⁴ *Potentiale for etablering af Energifællesskab i Trekanten*. (2026). Sustain.

⁵ SustainSolutions. (2026). *Avanceret analyse i EnergyPRO*. [https://g21dk.sharepoint.com/sites/Gnomstillingietageboliger-Projektsekretariatet/Shared%20Documents/Projektsekretariatet/5_AP2%20Etagbygninger%20som%20producent%20af%20b%C3%A6redygtig%20energi/2.1%20Bygningen%20som%20del%20af%20et%20energif%C3%A6lleskab/Simulering%20af%20energif%C3%A6lleskab%20hos%20BoSj%20\(Trekanden\)%20ved%20Sustain/I1386-LBOSJ-Bilag%20til%20Rapporten%20Potentiale%20for%20Energif%C3%A6lleskab%20i%20Trekanten_SGO,%2026.3.2026.pdf](https://g21dk.sharepoint.com/sites/Gnomstillingietageboliger-Projektsekretariatet/Shared%20Documents/Projektsekretariatet/5_AP2%20Etagbygninger%20som%20producent%20af%20b%C3%A6redygtig%20energi/2.1%20Bygningen%20som%20del%20af%20et%20energif%C3%A6lleskab/Simulering%20af%20energif%C3%A6lleskab%20hos%20BoSj%20(Trekanden)%20ved%20Sustain/I1386-LBOSJ-Bilag%20til%20Rapporten%20Potentiale%20for%20Energif%C3%A6lleskab%20i%20Trekanten_SGO,%2026.3.2026.pdf)

⁶ *Potentiale for etablering af Energifællesskab i Trekanten*. (2026). Sustain.

⁷ *BEK nr 1069 af 30/05/2021*

⁸ *Socio-Economic Benefits in Community Energy Structures*. (2022). Kiamba, Rodrigues, & Marsh.

<https://doi.org/10.3390/su14031890>

⁹ *Lokal Kollektiv Tarifiering*. (n.d.). Radius Elnet

<https://radiuselnet.dk/din-tilslutning/ny-eller-aendret-tilslutning/lokal-kollektiv-tarifiering/#:~:text=En%20ny%20model%20g%C3%B8r%20det%20muligt%20for%20lokale,afregnes%20ud%20fra%20deres%20samlede%20p%C3%A5virkning%20af%20elnettet>

¹⁰ *Vilkår og betingelser for lokale sammenslutninger af netkunder*. (n.d.). Elnet.

<https://elnet.dk/files/media/document/Vilk%C3%A5r-og-betingelser-for-lokal-kollektiv-tarifiering.pdf>

¹¹ *Nye muligheder for lokal kollektiv tarifiering og energideling*. (2025). Gate 21 & Enyday.

<https://gate21.dk/wp-content/uploads/2025/12/Notat-Nye-muligheder-for-lokal-kollektiv-tarifiering-og-energideling.pdf>

¹² *Another record-breaking year for solar and wind power in Denmark*. (2024). State of Green. <https://stateofgreen.com/en/news/another-record-breaking-year-for-solar-and-wind-power-in-denmark/>

¹³ *Klimakrav (LCA) i bygningsreglement*. (n.d.).

<https://www.sbst.dk/byggeri/baeredygtigt-byggeri/national-strategi-for-baeredygtigt-byggeri/klimakrav-lca-i-bygningsreglementet>

¹⁴ *Coalition of the Willing: Bidirectional Charging by 2030*. (n.d.). TÜV Rheinland Consulting GmbH.

<https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Downloads/P-R/coalition-of-the-willing-on-bidirectional-charging-en.pdf>

¹⁵ *Coalition of the Willing: Bidirectional Charging by 2030*. (n.d.). TÜV Rheinland Consulting GmbH.

<https://www.bundeswirtschaftsministerium.de/Redaktion/DE/Downloads/P-R/coalition-of-the-willing-on-bidirectional-charging-en.pdf>

¹⁶ *The Value of Demand Flexibility*. (n.d.). IEA.

<https://www.iea.org/reports/the-value-of-demand-flexibility>

-
- ¹⁷ *The Value of Demand Flexibility*. (n.d.). IEA.
<https://www.iea.org/reports/the-value-of-demand-flexibility>
- ¹⁸ *D5.2 Arbetsprocessen för energisamverkan i Tamarinden*. (2023). Källmén, J & Johansson, J, Örebro kommun.
- ¹⁹ *D5.1 Hantering av energifrågor under markanvisningsprocessen i Tamarinden*. (2023). Källmén, J & Johansson, J, Örebro kommun.
- ²⁰ *D5.2 Arbetsprocessen för energisamverkan i Tamarinden*. (2023). Källmén, J & Johansson, J, Örebro kommun.
- ²¹ *D5.2 Arbetsprocessen för energisamverkan i Tamarinden*. (2023). Källmén, J & Johansson, J, Örebro kommun.
- ²² *Lokal delning av energi i kvarteret Tamarinden ska inte beskattas*. (2024) ÖrebroBostäder.
<https://www.obo.se/nyheter-press/lokal-delning-av-energi-i-kvarteret-tamarinden-ska-inte-beskattas/>
- ²³ *Högsta förvaltningsdomstolen: Energidelning ska inte beskattas*. (2024) Sveriges Allmännyttan.
<https://www.sverigesallmannnytta.se/hogsta-forvaltningsdomstolen-energidelning-ska-inte-beskattas/>
- ²⁴ *Föråldrad skattelagstiftning krånglar till det för lokal elproduktion*. (2023). Anders Holmestig et al.
<https://www.altinget.se/artikel/foraardrad-skattelagstiftning-kraanglar-till-det-for-lokal-elproduktion>
- ²⁵ *D2.1 Sociala hinder & drivkrafter i ett inledande skede av två svenska energigemenskaper*. (2023). Hiller, C och Warneryd, M, RISE.
- ²⁶ *Energigemenskaper. Vägledning för fastighetsägare version 2.0*. (2023) Belok.
https://www.bebostad.se/media/6895/v%C3%A4gledning-%C3%B6r-fastighets%C3%A4gare_version-2-0.pdf
- ²⁷ *FAQ om interne elektricitetsförbindelser*. (2025) Energistyrelsen.
<https://ens.dk/forsyning-og-forbrug/faq-om-interne-elektricitetsforbindelser>
- ²⁸ BEK nr 438 af 27/04/2023
- ²⁹ *Nettilslutning*. (n.d.). Elnet.dk.
<https://elnet.dk/nettilslutning>
- ³⁰ *Fremme af fleksibilitetsmarked til elnettet* (2024). Energistyrelsen.
(https://ens.dk/sites/ens.dk/files/EI/rapport_fremme_af_fleksibilitetsmarked_til_elnettet.pdf)
- ³¹ *Er du elkunde?* (2026). Energinet
<https://energinet.dk/data-om-energi/private-husstande-og-virksomheder/>
- ³² *AlmenVejledning Beboerdemokratisk proces*. (2013). AlmenNet.
<https://almenet.dk/udviklingsprojekter/a-e/den-beboerdemokratiske-proces/>
- ³³ Kiamba, Rodrigues, & Marsh. (2022). Socio-Economic Benefits in Community Energy Structures. *Sustainability*.
<https://doi.org/10.3390/su14031890>
- ³⁴ *Energirenovering af etageboliger: Økonomi og medfølgende fordele ved energirenovering af boligblokke til br15-krav samt bygningsklasse 2020-niveau*. (2017) Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet.
<https://energiforskning.dk/files/media/document/347-023%20SBI%20anvisning.pdf>
- ³⁵ SustainSolutions. (2026). *Avanceret analyse i EnergyPRO*. [https://g21dk.sharepoint.com/sites/Grnomstillingietageboliger-Projektsekretariatet/Shared%20Documents/Projektsekretariatet/5_AP2%20Etagbygninger%20som%20producent%20af%20b%C3%A6redygtig%20energi/2.1%20Bygningen%20som%20del%20af%20et%20energif%C3%A6lleskab/Simulering%20af%20energif%C3%A6lleskab%20hos%20BoSi%20\(Trekanten\)%20ved%20Sustain/I1386-LBOSJ-Bilag%20til%20Rapporten%20Potentiale%20for%20Energif%C3%A6lleskab%20i%20Trekanten_SGO,%2026.3.2026.pdf](https://g21dk.sharepoint.com/sites/Grnomstillingietageboliger-Projektsekretariatet/Shared%20Documents/Projektsekretariatet/5_AP2%20Etagbygninger%20som%20producent%20af%20b%C3%A6redygtig%20energi/2.1%20Bygningen%20som%20del%20af%20et%20energif%C3%A6lleskab/Simulering%20af%20energif%C3%A6lleskab%20hos%20BoSi%20(Trekanten)%20ved%20Sustain/I1386-LBOSJ-Bilag%20til%20Rapporten%20Potentiale%20for%20Energif%C3%A6lleskab%20i%20Trekanten_SGO,%2026.3.2026.pdf)

